21.10.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asia: U 50/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävän lentoliikenteen tasapuolisuuden varmistamisesta (uusiutuvien lentopolttoaineiden käytön edistäminen Euroopan unionin alueella)

Eduskunnan ympäristövaliokunnan pyydettyä kirjallista asiantuntijalausuntoa otsikon asiassa esittää Neste Oyj seuraavaa:

1. Yleistä

Neste tukee Euroopan komission Green Deal -hanketta ja siihen liittyvää 55-valmiuspakettia EU:n korotetun 2030-ilmastotavoitteen saavuttamiseksi. Neste on myös itse sitoutunut hiilineutraaliin tuotantoon vuoteen 2035 mennessä sekä siihen, että vähennämme asiakkaittemme hiilijalanjälkeä vuosittain vähintään 20 miljoonaa tonnia vuoteen 2030 mennessä. Oikeanlainen sääntelykehikko on avainasemassa, jotta kasvihuonekaasujen vähennyspotentiaali voidaan täysimääräisesti hyödyntää. Tarvitaan kaikki olemassa olevat keinot, jotta ilmastonmuutos saadaan pysäytettyä.

Neste pitää 55-valmiuspakettiin kuuluvaa ReFuelEU Aviation -aloitetta tervetulleena ja välttämättömänä askeleena lentoliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Eurooppalainen velvoite kestäville lentopolttoaineille (SAF) on tarpeen, koska se vähentää välittömästi ilmastonmuutoksen voimistumiseen vaikuttavia päästöjä. Lisäksi useimmat SAF-laadut[1] - esimerkiksi Nesteen HEFA[2]-SAF - ovat parafiinisiä, ja vähentävät muitakin päästöjä ilmaan, kuten hiukkaspäästöjä, mikä on merkittävää niin lentokenttien läheisyydessä kuin toisaalta myös yläilmakehässä vähentäen tiivistymisvanojen aiheuttamaa pilvien muodostumista ja siten niiden alailmakehään lämpöä sitovaa vaikutusta (ns. Non-CO2 -ilmastovaikutukset). Tämän merkitystä on korostettu useissa asetusesityksen kohdissa, ja EASA julkaisi marraskuussa 2020 asiasta kattavan raportin[3]. Myös esillä oleva Valtioneuvoston kirjelmä nostaa esiin ja kvantifioi tämän vaikutuksen.

[1] ASTM on hyväksynyt useita eri tavoilla valmistettuja ja erilaisiin kemiallisiin yhdisteisiin johtavia SAF-laatuja
[2] HEFA = Hydrotreated Esters and Fatty Acids
[3] Updated analysis of the non-CO2 climate impacts of aviation and potential policy measures pursuant to EU Emissions Trading System Directive Article 30(4)

Neste Corporation Common Functions
neste.com
Postal Address POB 95 FI-00095 NESTE FINLAND
Visiting Address Keilaranta 21 Espoo
Telephone/Fax +358 10 458 11
Business ID FI1852302-9 Domicile Espoo

2. Jakeluvelvoitteen tulisi olla korkeampi etenkin alussa ja jäsenmailla tulisi olla joustavuus asettaa vähimmäistasoa korkeampia velvoitteita

Nesteen mielestä EU-tason jakeluvelvoitteen tulisi olla suurempi, esimerkiksi 5 % vuonna 2025 ja 14% vuonna 2030. Korkeammat vähimmäistavoitteet ovat toteutettavissa, kunhan raaka-ainepohjaa laajennetaan, ja suositeltavia. Korkeammat tavoitteet olisivat sopusoinnussa 55-valmiuspaketin yleisten tavoitteiden kanssa. Ne myös loisivat suurempaa investointivarmuutta SAF-tuotantokapasiteettiin Euroopassa ja vahvistaisivat EU:n edelläkävijän roolia myös lentoliikenteen päästövähennysten toteuttajana. Esimerkiksi Nesteen SAF-kapasiteetti yltää jo vuoden 2023 loppuun mennessä 1,5 miljoonan tonniin, joka jo yksinään ylittää EU:n kahden prosentin tavoitteella vuonna 2025 tarvittavan SAF-määrän (alle 1,0 Mtoe).

Neste katsoo, että ReFuelEU Aviation -ehdotuksella on potentiaalia luoda investointivarmuutta SAF:n tuotantokapasiteetin rakentamiseksi. Kuten Valtioneuvoston kirjelmäkin toteaa, asetuksen tulisi määrittää ainoastaan vähimmäistaso, jonka jäsenmaat voivat halutessaan ylittää. Tämä on erityisen tärkeää Suomelle, jonka tavoitteena hallitusohjelman mukaisesti on säätää SAF-jakeluvelvoite, joka nousee 30 %:n tasolle vuoteen 2030 mennessä. Suomella on näin ollen suotuisa lähtökohta olla yksi kestävien lentopolttoaineiden edelläkävijämaa myös kansainvälisesti.

3. Raaka-ainepohjaa on laajennettava oleellisesti - rajoittuminen RED Liitteen IX raaka-aineisiin on torjuttava

SAF:n ennakoitavaan kysyntään on saatavilla riittävästi raaka-aineita sekä Euroopassa että globaalisti, niin nykyisiin tuotantoteknologioihin (mm. jäte- ja tähdepohjainen HEFA) kuin tulevina vuosina käyttöön tuleviin tekniikoihin (ligno-, yhdyskuntajäte- ja sähköpolttoainepohjaiset uusiutuvat lentopolttoaineet). Mutta erittäin tärkeää tässä yhteydessä on laajan raaka-ainepohjan varmistaminen, eikä rajoittuminen vain uusiutuvan energian direktiivin liitteen IX raaka-aineisiin, mitä komissio aloitteessaan esittää.

Tämä edellä mainittu epäkohta tulisi korjata ReFuelEU -aloitteen jatkoneuvotteluissa ja varmistaa uusiutuvien energialähteiden edistämistä koskevan direktiivin mukaisesti kaikkien kestävästi tuotettujen raaka-aineiden hyväksytty käyttö SAF:n valmistuksessa ja mandaattien täyttämisessä. Koska päästövähennys on ilmailusektorilla kaikkein vaikeinta, ja SAF vähentää myös Non-CO2 -ilmastovaikutuksia, tulisi raaka-ainepohjan loogisesti olla vähintään yhtä laaja kuin muilla sektoreilla. Selkeyttävänä laajennuksena tulisi nimenomaisesti sallia “Degraded or Contaminated” maa-alueilta peräisin olevien raaka-aineiden sekä “Cover Crops” käyttö. Tämä olisi sopusoinnussa RED:n “Low ILUC Risk” määritelmän sekä ICAO:n CORSIA-säännösten kanssa, ja toisi WEF CST[4]:n arvion mukaan pelkästään HEFA-raaka-aineisiin yli 150 miljoonan tonnin, ja ligno-raaka-aineisiin 1,1 miljardin tonnin lisäpotentiaalin.

[4] World Economic Forum Clean Skies for Tomorrow

4. ReFuelEU -aloitteen on säilyttävä ehjänä kokonaisuutena ja tuettava muita toimia

Kuten Valtioneuvostkin kirjelmässään toteaa, kokonaisuus on ensiarvoisen tärkeä. Tällaisia elementtejä ovat muun muassa:

- (Artikla 5) säännökset niin sanotun “tankeringin” estämiseksi. Tämän säännöksen pitäminen mukana lopullisessa asetuksessa on ilmastovaikutusten saavuttamisen kannalta oleellista
- Raportoinnin selkeyden mutta samalla yksinkertaisuuden lähtökohdat
- Selkeät rangaistusseuraamukset, jos velvoitteita ei täytetä. Vain näin voidaan varmistaa investoinnit ja kaikkien tasapuolinen kohtelu
- EU:n ja sen jäsenvaltioiden yhteiset toimet uusiutuvia lentopolttoaineita koskevien velvoittavien toimenpiteiden pikaiseksi hyväksymiseksi

Kunnioittavasti

Henrik Erämetsä
Senior Advisor
Renewable Aviation Regulation
Neste Oyj